

Najboljši

kontakt
med prodajcem in kupcem
ustvarjajo oglasi v
dnevniku 'Glas naroda'

Mesečna naročnina
25 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček, račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Eksplodizija v italijanski tovarni za municijo
Lepa zmaga »Primorja«
Nedeljska ljubljanska in mariborska kronika
Tragedija v rudarski družini
Glas slovenske žene
Glas naših izza meje

Št. 89

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v ponedeljek, dne 29. julija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Strahovita eksplozija v italijanski tovarni za municijo

Po nerodnosti dveh delavcev je eksplodiral zaboj ročnih bomb — 5 delavcev je ubitih, več pa težko ranjenih

RIM, 28. julija. AA. V tovarni streliva, ki se nahaja v mestu ob obali jezera Varese v neposredni bližini mesta z enakim imenom je nastala včeraj popoldne okrog 14.30 velika katastrofa. Kakor se je naknadno ugotovilo, sta dva delavca baš odnesla zaboj ročnih bomb v tovarniško skladišče. Po nesreči pa sta zaboj spustila iz rok. Ko je padel zaboj na tla so granate vse hkratu eksplodirale. Takoj nato so se

prilele eksplozije po vsem skladišču in v ostalih tovarniških objektih. V nekaj kratkih minutah je bilo pol tovarne porušene. Zaradi strahne panike med delavstvom je katastrofa zavzela izredno velik obseg, čeprav bi jo bilo mogoče vsaj nekoliko omejiti. Pod razvalinami posameznih tovarniških objektov je našlo smrt okrog 50 ljudi. Do davi pa so našli le 18 strašno razmesarjenih trupel. V mestno bolnico so pre-

peljali doslej deset težko ranjenih delavcev. Kakor sodijo strokovnjaki, se je bati novih eksplozij.

Tovarna je last italijanske družbe za razstreliva, ki je članica velikega koncerna kemičnih tovarn Monte Catini. V tovarni je zaposlenih okrog 500 delavcev, ki so bili zaposleni v treh dnevnih etapah, tako da je bilo včeraj, ko se je nesreča zgodila v tovarni okrog 170 delavcev.

Ločitev Irske od Anglije?

LONDON, 28. julija. AA. »Sunday Dispatch« je objavil danes daljše poročilo o novih ustavnih reformah, ki se pripravljajo v Irski. De Valera bo zahteval od parlamenta: 1. da se ukine ustavno določilo, po katerem morajo irski poslanci prisesti zvestobo angleškemu kralju, 2. da se iz ustave črta določba, po kateri je za nekatera vprašanja, ki so z ustavnega vidika nerešljiva, za ureditev teh vprašanj kompetenten kronski svet v Londonu.

Bolgarski vinogradniki pridejo

BEOGRAD, 28. julija. b. V začetku avgusta pridejo v Jugoslavijo bolgarski vinogradniki, ki se želijo seznaniti z našimi razmerami in bodo radi tega prepotovali vso državo.

Zlorabljali so našo gostoljubnost

BEOGRAD, 28. julija. AA. Novinar Gastone Charon, uradnik Aleksander Urines, vseučiliški asistent Francois Perain iz Pariza, francoski državljani, odvnetnik Morice Beble iz Bruslja, belgijski državljani, Marjan Kruić rodom iz Hreljina v sušaškem srezu, kanadski državljani in Horšić Simon iz Ruča v srezu Veliki Gorici, ameriški državljani, so prispeli 22. t. m. iz tujine v našo državo preko Rakeka. Pri prihodu so takoj stopili v zvezo z nekimi komunističnimi in nekimi drugimi defetističnimi elementi, od katerih so dobili neresnične podatke o kazencih v naših zaporih in kazenskih zavodih. Te podatke so nameravali publicirati in na njih osnovi začeti tendenciozno akcijo proti našim notranjim prilikam. S takim nedopustnim početjem so se omenjeni tuji pregrešili proti našemu gostoljubju, ki jim je bilo izkazano v naši državi. Ker je imela njihova akcija namen kompromitirati ugled naše uprave in naše zakone ter humanitarno skrbstvo za kazence, jim je bilo kot nezahvalnim tujcem odpovedano gostoljubje in so včeraj zapustili našo državo.

Pariški »Oeuvre« je objavil včeraj vest, da je bilo več tujcev, med njimi dva ameriška državljana v Jugoslaviji aretiranih. Še preden so prišli v Beograd. Ta vest je izmišljena in ni bil niti eden izmed navedenih prijet.

Katoliški duhovniki proti hitlerjcem

POSSELDORF, 28. julija. AA. Vestfalske prosvetne oblasti so zabranile katoliškim duhovnikom dekanu Dielmannu in kaplanu Meininghausu v Neussu verski pouk na tiskalnih ljudskih šolah. V utemeljitvi se prepovedi pravijo, da sta oba duhovnika s svojim vedenjem in delovanjem rušila mir in red v šolah ter da sta zastavila vse svoje sile proti narodni katalistični vzgoji šolske mladine.

Liubljanske nedeljske proslave

Končeno bo višek treh žegnanj

Ta je bil po seveda pri Sotli (1. — Priljub, kamor so prišli Sotlijski, to so se opredelili od elektronega kosa, z armah strani Ljubljane je po prišlo včeraj tudi prva prijeteljvega agilnega sokolskega društva, predvsem pa moramo omeniti zastopnika Liubljanske sokolske župe, podstarosta br. Milka Kravca.

V nenavadno okusno okrašenih paviljonih si dobil prav vsa, kar spada k žegnanju, a nekaj prav posebnega je bil golaž, ki mu je bil posvečen posebno paraden paviljon. Sotlijski štant, ameriški ibar in pravo strelišče, kjer so najimnejši umetniki v streljanju tekmovali v dobrodelnosti za zgradbo sokolskega doma, so našli množico strelca, bilo je preskibljeno za najrazličnejšo zabavo. Takorekoč kakr na veselje. Teč cilindri so zbijali s palčev, toda to pol v živih glav, da je krohol skoraj zažlil se harmoniko in pravo godbo Sokola I. ki je vztrajno skrbela, da vokalke niso prišlo do oddiha. Vse ča je bilo veselo in zares zadovoljno je bilo vse, zlasti pa seveda prireditelji s starostjo br. dr. Milanom Sotli ceni na čelu.

Kakor je pa padla noč na Ljubljano in se prišli zadnji vlak in avtomobili, je tudi ostalo mesto spet oživele. Žegnanjski bobni pač užeja jo neznatno hudo in žejo so krotili seveda s prvi vrsti starostne gostilne pod zvonom Sv. Jakoba, ki se je nad njim vrh zvonika pod trobojnico blestel v neštetih lučkah žareči križ

Diplomatski napor za mirno spravo med Italijo in Abesinijo

PARIZ, 28. julija. AA. Havas poroča: Pariški tisk je že od vsega početka naglasil odkrito potrebo, da se očuva ugled Društva narodov in prepreči izstop Italije iz ženevske ustanove.

»Matine« meni med drugim: Neutemeljena je bojazen, da bi sedaj prišlo do razkola, nasprotno vse kaže, da skuša Italija sama pridobiti čim več časa, ter da se noče prenagli. Zelo verjetno je, da bo na prizadevanje francoskega poslanika v Rimu de Chambruna prišlo do sporazuma. V takem primeru bi bil sestanek sveta DN formalnega značaja, neposredna pogajanja med zastopniki velesil, pa bi se mogla nadaljevati. Vse kaže, da bi bilo mogoče do 25. avgusta, ko ima pasti končna odločitev v italijansko-abesinskem sporu v Ženevi, doseči resničen sporazum. Diplomatski krogi se resnično nadajo, da bo mogoče v takem primeru izogniti se vojni med Italijo in Abesinijo. Slične misli podajajo tudi drugi francoski časopisi.

Abesinski cesar pravi, da bi bili Italijani poraženi

PARIZ, 28. julij. AA. »Paris Soir« je objavil intervju, ki ga je dovolil njegovemu poročevalcu abesinski cesar Haile Selassie. Med drugim je cesar dejal: Nesporna resnica je, da je Abesinija v marsičem še neprosvetljena država. Toda prosvete ni mogoče širiti brutalno in z vsiljevanjem

tuje civilizacije, marveč le po lastni inicijativi in postopoma. Če bi kaka tuja sila z nasiljem skušala civilizirati Abesinijo, bi to lahko postalo usodno ne le za Abesinijo, marveč tudi zanje. V nobenem primeru pa Abesinija ne bo prostovoljno sprejela tujo civilizacijo.

Glede na vojno nevarnost je cesar izrazil prepričanje, da bi se vojna končala nepovoljno za Italijo. Italijanska vojska v Eritreji in Somaliji, je že sedaj zelo oslabiljena zaradi vseh mogočih bolezni. Afriška plemena, ki jih bi Italija uporabljala v vojni proti Abesiniji, pa tudi niso preveč sigurna.

Italijanski tisk smeši abesinskega cesarja

ADDIS-ABEBA, 28. julija. AA. Italijanski tisk skuša v svoji kampanji proti Abesiniji zadnje dni ironizirati in smešiti govor abesinskega cesarja, ki ga je imel o priliki svojega potovanja po Hararski deželi meseca maja t. l. Dejansko se italijanski listi ne zadovoljujejo s tem, da komentirajo cesarjev govor v neprijateljskem duhu, češ da je sovražno govoril proti Evropcem in tujcem vobče, marveč označujejo govor z naravnost žaljivimi in hkratu smešnimi besedami. Vsekakor mora vsakdo, ki pozna osebnost, zmernost in resnost abesinskega vladarja spoznati, da so taki komentarji popolnoma neutemeljeni.

Zakon o dvanajstinah bo danes objavljen

BEOGRAD, 28. julija. b. Definitivni tekst zakona o proračunskih dvanajstinah je bil po sprejemu v narodni skupščini in

senatu poslan kraljevemu namestništvu v podpis in bo jutri objavljen v »Službenih novinah«.

Prvi javni nastop Združene opozicije

BEOGRAD, 28. julija. b. Za torek 30. julija je napovedan velik shod Združene opozicije v Bjelini in vlada zanj veliko zanimanja. Na tem shodu bodo govorili: dr. Vladko Maček, Liuba Davidović, Jovo Jovanović, Dragoljub Jovanović, dr. Sutej, Heda Kokanović in drugi voditelji Združene opozicije.

Proga Bitolj—Ohrid—Struga

BEOGRAD, 28. julija. b. Narodna poslanca Peter Kosović in Svetozar Stajić sta vložila na prosvetnega ministra interpelacijo, v kateri naglašata potrebo, da se zgradi proga Bitolj—Ohrid—Struga.

Nedeljski shodi opozicije

BEOGRAD, 28. julija. b. Danes so bili dobro obiskani shodi opozicije v Prijedoru, kjer je govoril dr. Živanović, zemljoradniški poslanec iz Sabca, zemljoradniški poslanec Dragoljub Jovanović iz Vrgin mosta, dr. Rado Pribečević, župnik Miletić, Joca Orešanin in Sava Kosanović. V Požarevcu je govoril prvak dr. Božidar Vlač. Največji shod je bil v Vrgin mostu, ki je stara trdnjava Svetozarja Pribečevića.

Minister Komnenović je odpotoval v Pariz

BEOGRAD, 28. julija. b. Minister za telesno vzgojo Mirko Komnenović je danes odpotoval z brzovlakom v Pariz, kjer se bo mudil deset dni.

Aca Stanojević konferira

BEOGRAD, 28. julija. b. Danes ob 11. dopoldne je odpotoval iz Beograda v Knjaževac prvak srbske radikalne stranke Aca Stanojević. V teku današnjega dopoldneva je obiskal ministra javnih del inž. Bobića, bivšega ministra Trifunovića in Krsto Miletića in imel z njimi daljši razgovor o političnih dogodbah zadnjih dni.

Pšenica po Din 70— za 100 kg v Južni Srbiji

SKOPLJE, 28. julija. b. Danes dopoldne so imeli kmetijski gospodarstveniki v Skoplju konferenco, na kateri so opozorili oblast na dejstvo, da so začeli Holandci nakupovati pšenico v Južni Srbiji po 70 Din kvintal. Na konferenci se je napadalo delo Prizada in se je zahtevalo, da se vrši odkup žita v Skoplju potom jugoslovanske borze.

Preganjanje katoličanov v Ulsterju

LONDON, 28. julija. AA. Preganjanje katoličanov v Ulsterju traja dalje. V neki tovarni v bližini Belfasta so morale katoliške delavke na zahtevo protestantov zapustiti tovarno. Iz tovarne so šle v varstvu policistov. Kljub temu jih je masa protestantskih demonstrantov napadla in nekateri izmed njih poškodovale. Sledile so hude demonstracije, zaradi katerih je moralo 265 katoliških družin zapustiti svoje domove.

Obsojene nune zaradi tihotapstva denarja

PARIZ, 28. julija. AA. Havas poroča: Berlinsko sodišče je obsodilo zaradi tihotapstva z devizami štiri nune iz samostana sv. Karla Boromejskega v Šleziji na zaporno kazen od pet mesecev do treh let ter na velike denarne globe.

7 milijonov ljudi beži pred vodo

PARIZ, 28. julija. AA. Iz Sangaja poročajo, da je število beguncev iz poplavljenega ozemlja naraslo na sedem milijonov ljudi. Vse to ljudstvo je brez vsakih sredstev in mu grozi huda beda.

Orjaško napadalno letalo

PARIZ, 28. julija. AA. Po vestih iz Rima, gradijo sedaj v neki italijanski letalski tvornici nov tip napadalnega letala, ki bo normalno doseglo 440 km brzine na uro in se dvignilo do 10.000 m visoko.

V bolgarski vojski vlada železna disciplina

SOFIJA, 28. julija. AA. V Sofiji je poslednja dva dneva zasedal višji vojni svet, ki ga sestavlja 16 višjih častnikov, in sicer minister vojske in mornarice, načelnik generalnega štaba, komandanti vojnih oblasti in načelniki ministrstva vojske ter generalnega štaba. Po zasedanju je vojni minister general Cimev sprejel bolgarske novinarje in jim dal naslednjo izjavo:

Višji vojni svet je zaključil svoje delo na dnevnem radu zasedanja so bila vprašanja o voja ki izvežbanosti, opremljenosti naše vojske. Ta vprašanja so se obravnavala in uredila v docela zadovoljivem smislu. Kakor kažejo poročila, ki so jih podali višji vojaški strokovnjaki, vlada v bolgarski vojski visoka in železna disciplina in je vse vojaštvo dobro izvežbano.

Agrarna reforma v Španiji

MADRID, 27. julija. AA. Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o agrarnih reformah temelji na načelu, da se v nobenem primeru ne sme vzeti zemlja brez odškodnine, tudi tedaj ne, kadar gre za posestva španskih granilov, katerih bližnji ali daljnji predniki so dobili večje kompleksne zemlje. Zato je zavladalo nezadovoljstvo med levčarskimi skupinami; nekateri izmed njih so včeraj demonstrativno odšli s seje parlamenta.

Znano je, da je bila prvotna agrarna reforma pod vplivom ekstremnih elementov zelo radikalna in brezobzirna in to je tudi bilo eno izmed glavnih del španske ustavotvorne skupščine. Pričakovali je, da bo zdaj levčarskim strankam postala ohranitev sedanje agrarne reforme njihovo glavno politično geslo v boju proti zmernim strankam, ki so zdaj na vladi.

Sport

Lepa zmaga Primorja

Primorje: Jugoslavija 3:2 (2:1)

Ljubljana, 28. julija.

Danes popoldne je odigralo Primorje eno svojih najvažnejših tekem in jo sigurno odločilo v svojo korist. To je bila tudi ena njegovih najboljših tekem in je zlasti v prvem polčasu bilo Primorje v vseh ozirih boljše od Jugoslavije. Napad je v prvem polčasu predvedel odlično igro, le pred vratni se niso mogli igrači prav znati in so zastreljali nebroj popolnoma zrelih situacij. Makovec je bil v prvem polčasu prav dober in požrtvovalen. V drugem polčasu pa je kot vsi ostali nekoliko popustil. Zvezi Pepček in Pupo sta bili na mestu in zlasti Pepček se je odlikoval s hitrimi odločitvami. Od kril je bil daleko boljši Janežič, preko katerega je izvršilo Primorje tudi večino svojih napadov. Uršič se ni dovolj uigran. Srednja vrsta je bila dobra zlasti oba stranska krila sta popolnoma zadovoljila. Slamič je preveč po nepotrebnem foulal in s tem tudi zagrešil prvi gol. Oba branilca sta bila v prvem polčasu na višini, v drugem delu igre pa sta postala nekoliko nesigurna, zlasti Hassl. Logar v голу je svojo nalogo izvršil prav dobro. Za dobljena gola ga ne zadene nobena odgovornost.

Moštvo Jugoslavije ni opravičilo slovesa, ki ga ima v letošnjem prvenstvu. Po igri kot so jo predvedli njeni igrači v današnji tekmi, nikakor ne zasluži prvega mesta. Najboljši mož moštva je bil brez dvoma vratar Platz, ki je držal neverjetne žoge. In le njemu se mora Jugoslavija zahvaliti, da ni odšla z igrišča občutneje poražena. Branilca Lukić in Stokić sta bila povprečna. Krilska vrsta ni bila enakovredna nasprotnikom. Napad Jugoslavije pa je bil v prvem polčasu daleko slabši od Primorjanskega. Gol, ki ga je v prvem polčasu zabil Milovanović je bil le slučajen in nezasluzen uspeh. Sicer pa je bil v napadu Žečević na levem krilu najboljši. Sekulić ni imel prilike, da bi se izkazal.

Kratek potek igre:

Jugoslavija ima začetni udarec in igra proti solncu. Primorje navalja že takoj v prvih minutah. Toda radi nepotrebnega foula, ki ga je zagrešil Slamič, doseže Jugoslavija po Milovanoviću v 3 min. vodstvo.

Tour de France

Druga pirenejska etapa

Sestnajsta etapa Luchon—Pau (200 km), je obenem tudi druga in zadnja etapa preko Pirenejev. Imenuje se tudi etapa štirih vrhov. Takoj po startu se je treba brez vsakega pravega zaleta povzpeli na Col de Peyresourde (1545 m) in znaša v 15 km višini, razlika skoraj 100 m. Takoj nato, brez vsake prilike za odpočitek, vzpon na Col d'Aspin, v 10 km — 700 m. Tretji vrh, ki ga je treba premagati je sila težavni Tormalet (2122 m), kjer so posebno zadnji kilometri blazno strmi, mestoma znaša strminec 10%. Po 70 km vožnje po ozkih serpentinah in zopet vzpon na Col d'Aubisque 1748 m, odtod pa 1300 m navzdol ob zijačih prepadih in prehaja potem proga položnejše do Pau — cilja.

Splošno so pričakovali, da bodo v tej etapi namesto Belgijcev v vodstvu Francozi. Toda prišlo je drugače. Mesto francoske ofenzive, so to pot pritisnili Italijani in je bila baš ta etapa ena slabših za Francoze.

Vrh Peyresourde in Col d'Aspina je prvi prevozil Vervaecke, tesno so mu pa sledili R. in S. Maes, Lowie, Gianello, Amberg-Hartmann, Chocque, Morelli, Teani, Rozzi, za temi pa skoraj vsi Francozi.

Pri vzponu na Tormalet, pa začeta z ofenzivo Italijana, Morelli in Teani, dva slabotna preostanka preje tako velikega moštva. V naravnost peklenskem tempu prehajata ostale dirkače in le S. Maes jima more slediti in vsi trije dosežejo vrh gore, vendar S. Maes kot prvi. Na drugem delu te etape je bila situacija v toliko razčiščena, da ni šlo več za drugo, kot za dvoboj med Belgijcem in Italijanom. In ta dvoboj je bil odločen v korist Italijanov, ker je moral S. Maes radi defekta zaostati.

Pri vzponu na Aubisque, sta imela Morelli-Teani po 1 km vzpetine že 4:15 prednosti pred Belgijci. Vrh gore je prvi prevozil Morelli, ki je malo popreje pustil za seboj tudi svojega rojaka za 2:05, sledijo R. in S. Maes, Lowie, Vervaecke 6:00, Speicher 11:00.

Pri vožnji navzdol pade S. Maes in se precej potolče, toda kmalu se pobere in vozi naprej. Medtem pa divjata Italijana proti cilju, kjer zmaga Morelli v spurtu v času 7:12:22, 2. Teani, 3. Vervaecke, 4. R. Maes, 5. Lowie, 6. S. Maes, 7. Speicher, 8. Archambaud.

V skupni klasifikaciji vodi še vedno R. Maes s 105:54:42, 2. Morelli 105:57:39.

V nacionalni klasifikaciji pa se je situacija malo spremenila: 1. Belgija 318:11:42, 2. Francija 318:46:54, 3. Nemčija, 4. Španija, 5. Italija.

Končna klasifikacija za gorsko nagrado: 1. Vervaecke 121 točk, 2. Silvère Maes 91 t., 3. Ruozzi 70 točk.

17 in 18 etapa

En dan odmora in že zopet nastop za progo Pau—Bordeaux (224 km), na startu je 47 dirkačev. Vožnja je sprva potekla popolnoma mirno in vozili so v zmernem tempu. Francozi večkrat poskusijo pobegniti, kar pa se jim pri čujenosti Belgijcev ne posreči. Šele 30 km pred Bordeauxom, izkoristi Moineau zmedo na cesti in pobegne. Belgijci so sprva presenečeni, toda R. Maes ravno menja prestavo, in ko se vržejo na zasledovanje, pridejo že v predmestju z njih izkmini in nepreglednimi ulicami, ki pozna vse te uličice kot

1:0 za Jugoslavijo

Primorje si ne da vzeti poguma in ima že v 5 in 7 min. zrela šansa za izenačenje. V 10 minuti je Pepček na strelu, toda Platz drži. Takoj nato Pepček zopet strelja in Platz ima ponovno priliko izkazati se. P. stalno napada; obramba J. ima polne roke dela. Primorje izpusti več popolno zrelih prilik za izenačenje. v 36 minuti Janežič vodi žogo, centrirá lepo, žoga se odbije od branilca in Janežič iz bližine pošlje žogo v mrežo.

1:1

Primorje je še vedno v premoči ter naravnost oblega vrata Jugoslavije. V 40 min. lepa kombinacija Pepček-Makovec in Uršič pošlje žogo v gol.

2:1

Napad Primorja še bolj pritisne ter si do polčasa naredi še več zrelih situacij, ki pa ostanejo neizrabljene.

V drugem polčasu igra Primorje proti solncu. Igra je odprta. Primorje sicer nekoliko popusti, vendar pa doseže v 11 min. po kombinaciji Pupo-Makovec-Janežič tretji gol, ki ga zabije Makovec.

3:1

Po tem голу pa Jugoslavija bolj pritisne in preide v premoč. Tako doseže v 21 min. po Žečeviću svoj drugi gol.

3:2

Jugoslavija zelo pritiska in hoče za vsako ceno izenačiti. Toda razen par kotov ne doseže ničesar. Proti koncu se Primorje zopet nekoliko popravi, toda rezultat ostane do konca neizpremenjen.

Tekmo je sodil g. Bilač, ki pa je mnogo grešil. Publike je bilo okoli 1500.

Predtekmi:

Primorje (jun. II) : Jadran (jun.) 5:2 (3:1).

Primorje (rez.) : VSK Triglav 1:1 (0:1).

Ostale ligaške tekme

BEOGRAD: BSK : Slavija (0) 5:0 (1:0), Slavija (S) : BASK 2:0 (2:0).

ZAGREB: Hašk : Gradjanski 2:1 (1:0).

svoj žep, prevozi četrt ure pred zasledovalci cilj, burno pozdravljen od rojakov v času 7:34:30. 2. Aerts, 3. Leducq, 4. Pélissier.

Prvi del etape Bordeaux—La Rochelle (192 kilometrov) je potekel v znamenju velike nerazumevanja. Neprestani pobegi posebno s strani Belgijcev so pripomogli, da je R. Maes povečal svoj naskok in s tem rešil že svoj precej ogrožen rumeni triko. Njegov konkurent Morelli je izgubil v tej etapi celih 10 minut. V prvi poletaji (159 km) do Rochforta je zmagal Francoz Le Grevès (v 4:17:51), v drugi, 33 km dolgi časovni poletaji pa njegov rojak mladi Fontenay v času 54:45 minut.

Rekorde največjih brzin na kopnem in na vodi je objavil pariški avtomobilski Omnia, ki so tile: avtomobili: Campbell (Anglija) 445.493 km., — motocikli: J. S. Wright (Anglija) 242.590 km., — lokomotive: Modell Papyrus (Anglija) 174 km., — električne lokomotive: Compagnie du P. O. (Francija) 152 km., — motorni čolni: Jean Dupuy (Francija) 104.954 km., — parobrod: Normandie (Francija) 56.134 km., — vojne ladje: torpedovka »Le Terrible« (Francija) 84 km.

Vremenska napoved

NOVI SAD, 28. julija. Pretežno jasno. Oblačno na severnem delu države. Lokalne nevihte na severu in zapadu. Temperatura se bo zvišala.

Dnevna pratika

Ponedeljek, 29. julija. Katoličani: Marta, pravoslavni: 16. julija, Atinogen.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gatus, Moste, Zaloška c. 18.

Peštra kronika

Ponesrečeno potovanje 14 letnih dečkov v Abesinijo

V Kotoru so se odločili trije mladi fantje, stari komaj 14 let, da odpotujejo v Addis-Abebo, da bi se kot prostovoljci borili z Abesinci proti Italijanom. Mladi junaki so Vojo Vuković, Milo Lipovac in Savo Barata. Glede potnih listin si niso belili svoje glave in vroče glave, pač pa jim je delal velike skrbi denar za potovanje. Toda tudi ta problem so znali rešiti. Splezali so na parnik »Karadjordje« v Kotoru in se skrili v rešilni čoln, ki je bil pokrit s ponjavo. Parnik je odplul in prispel do blizu Korčule. Tedaj je kapitan opazil, da se ponjava v čolnu tu pa tam sumljivo premika. Velel je mornarju naj pogleda. Tako so tri mlade potnike odkrili. V Korčuli so jih izročili policiji, ki jih je oddala staršem v Kotoru.

Zagrebska gledališka afera

Kakor smo že poročali, je nastal med zagrebskimi igralci in upravnikom Konjovićem velik spor. Igranci so vsi korporativno odklonili angažmaje za prihodnjo sezono. Ministrstvo za prosveto bo na razne intervencije kulturnega

Zagreba prihodnje dni to afero likvidiralo na ta način, da bo poslalo Konjovića na dopust, medtem bo pa imenovalo novega upravnika za zagrebsko gledališča. Ker je Zagreb s svojim opernim direktorjem Baranovićem docela zadovoljen, odklanja tudi g. Hristić iz Beograda, ki je kandidiral na Baranovićevo mesto.

53 milijonov za ceste

Pa ne morda za ceste v Sloveniji, temveč za ceste v okolici Zagreba gre. Od tiste milijarde za javna dela bodo porabili 53 milijonov Din za cesto od Zagreba do Samobora, ki bo stala 24 milijonov, za cesto Zagreb—Sesvete—Gugo Selo, ki bo stala tudi 24 milijonov Din in za cesto Zagreb—Rametinci, ki

bo stala 5 milijonov. Dela so že razpisana. Ceste bodo gradili najmoderneje. Cesto Zagreb—Podsused bodo začeli graditi najprej.

Vlomilec v grobnico Jelaičev na sledu

Zagrebska policija je ugotovila, da so bili vlomilci v grobnico banov Jelaičev zelo spretni. Brez napora so vlomili kovinaste krste v Novih Dvorih. Prišli so v Zaprešić iz Zagreba. Tisti dan pred vlomom so opazili na kolodvoru v Zaprešiću dva sumljiva mladeniča, ki sta izpraševala, kje so Novi Dvori. Oblasti so našle neke sledi, ki jih vodijo, kakor se zdi, v pravo smer za vlomilci.

Vpričo otrok je razmesarila svojega moža

Krvava tragedija slovenske rudarske družine v Boru

Bor, 28. julija.

Včeraj zjutraj je Bor in zlasti številno rudarsko kolonijo razburila grozna družinska tragedija, katere žrtev je slovenski rudar 36-letni Franc Drager, doma iz Moravčev v kamniškem srezu. Njegova žena Angela ga je razmesarila z britvijo in se nato v samomorilnem namenu tudi sama sebe hudo ranila.

Franc Drager je bil zadnja leta brez posla. Doma ni našel kruha in tako ga je usoda pogrnala v tujino, kakor tisoče naših delavcev. Dobil je delo v nekem francoskem rudniku, kjer je ostal osem let. Seboj je vzel tudi tri leta starejšo ženo Angelo, ki mu je v Franciji rodila štiri otroke. Pred 20 dnevi je pa Drager tudi v Franciji prišel ob delo in vrnil se je v Jugoslavijo. Dobil je delo v borskem rudniku, ki je last francoskih kapitalistov. Naselil se je v delavski koloniji blizu rudnika.

Franc in Angela se zadnje čase nista razumela. Sosedje so pripovedovali, da sta se dostikrat spila. Mož je ženo podil od hiše. To je Angelo spravilo v obup. Dva otroke je imela

že v Moravčah pri starših, dva sta pa bila pri njej v Boru. V soboto je prišel Drager ponoči domov in je takoj legel. Kar nastane vpitje in vršje v njegovem stanovanju. Bilo je vedno huje in sosedje so tekli po orožnike. Toda bilo je prepozno. Ko so orožniki vlomili vrata, se jim je nudil strahovit prizor. Drager je ležal gol v mlaki krvi s strahotnimi ranami po glavi, vratu, trebuhu in po rokah in nogah. Bil je ves razmesarjen. V kotu je pa ležala njegova žena Angela s hudo rano na vratu. Oba otroke sta stala ob strani in jokala.

Drager je bil mrtev, Angelo so pa odpeljali v bolnišnico, kjer se je zavedla. Ko so jo zaslislali, je dajala nejasne odgovore. Tudi razumeli jo niso, ker srbščine ne obvlada, temveč le slovenščino, francosčino in nemščino. Njena otroke znata pa samo francosko. Po njenih besedah so pa le razbrali, da je hotela izvršiti z britvijo samomor, ker jo je mož podil od hiše. Tedaj je pa planil mož proti njej in nastala je huda borba, v kateri je Angela razmesarila moža vpričo obeh otrok. Našli so tudi dve Angelini pismi, katera drže še v tajnosti.

Mariborska nedelja

Slavje pri Sv. Duhu

Mariborski prijatelji obmejnih planin so danes pohiteli k Sv. Duhu na Ostrem vrhu, kjer je bila slovesna otvoritev prenovljenega vodovoda. Številni goste iz Maribora je ob prihodu pozdravil domači župnik, takoj nato pa je bila maša s procesijo. Po službi božji je sreski načelnik g. dr. Senekovič otvoril hidrant obnovljenega vodovoda, ki je bil zgrajen že leta 1908. Do odhoda večernega vlaka so domačini in gostje v vselem razpoloženju preživeli nekaj uric.

Proglas na stavkajoče delavce

Kakor smo poročali, je te razbuhnila v tekstilni tovarni Rosner in drug v Melju stavka vsega delavstva, ki se upravičeno bori za ohranitev že itak minimalnih mezd. Zaradi solidarnosti delavstva je podjetje uvidelo položaj in izdalo zato v soboto stavkajočim oster proglas, v katerem grozi podjetje vsakemu delavcu, ki bi se v ponedeljek ne vrnil na delo z brezpopojnim odpustom. Upamo pa, da se bo delavstvo kljub proglasu borilo naprej za izboljšanje svojega položaja, kajti mezde, ki bi jim jih v slučaju, da pridejo na delo nudilo podjetje, so itak sramotno nizke. Tako zasluži v tem podjetju družinski oče s tremi otroki 400 dinarjev mesečno, kar najbolj osvetljuje njih bedni položaj. Pripomnimo še, da vsa mariborska javnost simpatizira z delavstvom.

Nočni pokolj v Vetrinjski ulici

Malo pred polnočjo je v pretekli noči postala neka gostilna v Vetrinjski ulici pozorišče

Policija obložena s salato

Danes zjutraj je prijavil vrtnar Peternel iz Kamnice mariborski policiji, da mu je nekdo ponoči z njegovega vrta ukradel 300 glav solate. Ko se je okradeni vrtnar sprehajal danes dopoldne po mariborskem zelenjadnem trgu, je pri neki ženski zapazil svojo salato. Poklical je stražnika, ki je prodajalko aretiral in vsi trije so pograbili kosare ter odnesli salato na policijo. Tam je ženska tavino v celoti priznala in bo zato imela opravka s sodiščem.

S kozarcem mu je razbil nos

V neki znani mariborski gostilni na Vodni-kovem trgu sta se snoči stekla 26-letni mesarski pomočnik Ivan Fajdiga s Tezega in 29-letni trgovski pomočnik Hinko Ravnjak od Sv. Križa nad Mariborom. Mesar je pograbil za kozarec in z njim trgovcu razbil nos. Močno krvavečega Ravnjaka so mariborski reševalci prepeljali v bolnico.

Liublianska nedelja v znamenju pasijih dni

Ljubljana, 28. julija.

Policija in reševalna postaja brez opravka

Na policiji s hrepenenjem čakajo velikega dogodka, da bi se jih spomnil vsaj usmiljen pijanček ali se v mesto izgubil ušiv berač in bi s svoj družino prinesel vsaj malo življenja. Reševalna postaja vprizarja orgije zdehanja, saj od sinoči ob 20. nikdo ni niti pozvonil. In smo milo prisili in ponujali vse užike šentjakobskega in štepanjskega ter viškega žegnana, če bi se reševalni avto vsaj malo zatelet v škropilni voz. Niso se upali kaliti mrtvaške tišine nedeljske Ljubljane, da bi ne podrli vrhunca sezone. Kaj mrtvaška tišina, saj je vendar še celo vedno prežeha žena s koso menda šla iz mesta.

Tudi nesreča je skoraj počivala...

Tudi nesreča je takorekoč počivala in se je v Ljubljani poskusila udeleževati le sezonsko, torej pri kospanju, vendar pa brez resnejših posledic. Gospodična Majda, 15-letna hčerka žel. višj. kontrolorja Wacaka je pri kospanju v Gruberjevem kanalu stopila na stekleno črepijo in se tako zelo urezala v desno nogo, da je prav močno krvavela. Na poti po pomoč jo je dohitel kleparski mojster g. Žitnik in jo ljubeznivo vzel v svoj avto ter prepeljal v splošno bolnico. Hujše je pa s 27-letnim zidar-skim pomočnikom Janezom Zupančičem iz Starrega trga pri Višnji gori, ki je ogledoval Flobertovo pištolo in se mu je sprožila naravnost v trebuh. Pripeljati so ga morali v splošno bolnico, kjer so ugotovili, da je rana prav nevarna.

Beg iz mesta

Ljubljana je pač vroča in soparna ter do skrajnosti in vsestransko izsušena. Kdor je bil mogoč, se je je ognil in je že dolgo na morju ali v planinah, zadovoljni so pa tudi oni, ki si lahko privoščijo vsaj stranske doline in hriboče tujskega prometa. Močne garniture vlakov so bile sinoči in drevi popolnoma zasedene in odpeljale so na vse strani več ljubljancev, kakor zadnje nedeljo. Največ jih je šlo na Gorenjsko, kamor so tudi zagrebski in mariborski vlaki pripeljali mnogo gostov. Tudi nobenega avtomobila ni bilo najbrž doma v Ljubljani, saj so se člani Avtokluba odpeljali v Bohinj praznovat svojega patrona sv. Krištofa, mimo šišenske mitnice je pa hitelo zlasti že sinoči proti Gorenjski tudi dosti tujih avtomobilov, posebno iz Zagreba in Beograda. Tudi na drugih straneh Ljubljane so se vse ceste neprestano kadile, da se kolesarji in pešci niti oddahniti niso mogli od preklanja avtomobilistov in motociklistov, a hujših nesreč doslej še nismo izvedeli.

Bob na treh straneh

O ljubljanskih kopališčih ni treba niti govoriti, saj je žeganje ob Ljubljani v šentjakobski fari in doli v Štepanji vasi ter tudi na Viču, da na treh straneh Ljubljane diši po najimnitnejših zastopnikih cvrtja, seveda pa po najrahljajših žegnanskih bobih in najbolj prhko pohanah piškah, ki o sv. Jakobu po vsej deželi slave triumfe svoje sezone. Slovita šentjakobska fara in Štepanja vas ter Vič pa niso trpeli suše, o ne in nikzar ne! Vsa čast, žeganje se je na vseh treh straneh obneslo imenitno. Saj ni daleč do prvega!

Glas slovenske žene

Nаша ženska društva

Društvo diplomiranih babic

Poklic babice je eden najstarejših ženskih poklicev, eden onih poklicev, ki ga more izvrševati samo žena. Ženi, ki je že kdaj rodila, ni treba povedati, kako važen je ta poklic. Vsaka je že čutila v težkih urah bolečin in strahu, kako je dobro, imeti ob sebi izkušenega, mirnega, potrpežljivega, razumevajočega človeka. Že ta pomirjujoči vpliv na porodnico je važen. Se dosti važnejše je pa dejansko znanje babice pri porodu. Posebno v krajih, kjer je malo zdravnikov in bolnic, je od dobre babice, od njene čistote in znanja pogosto odvisno življenje matere in otroka. In vendar je obstajal in še obstaja nekaj čuden predsodek proti temu poklicu, da se ga »boljša dekleta« sramujejo, in se govori o babicah le potihlo, kakor da bi bilo nerodno, naglas govoriti o tem poklicu. To je del ene nekoč tako razširjene napačne sramežljivosti, ki ji je bilo vse telo od pasu do kolen — neomenljivo, skorajda sramotno, in celo spočetje in rojstvo otroka nekaj, o čemer se v »boljši družbi« ne govori. Sreča je, da ta neumni predsodek počasi izumira, da mladi ljudje sedaj več vedo o svojem telesu in mirno govorijo o naravnih stvareh, in tako je upati, da bo lepi poklic babice užival ono spoštovanje, ki mu gre.

Kakor je poklic babice eden najstarejših, tako so bile babilške organizacije med prvimi poklicnimi ženskimi organizacijami. Ljubljansko babilško društvo obstaja že od 1919. leta. Organiziranje žen ki so zaposljene posamič v svobodnih poklicih, je vedno težko. Iz tega je razumljivo, da je od 1100 slovenskih babic samo kakih 250 organiziranih. Zadanje čase pa pada članstvo tudi zaradi težkega gmotnega položaja mnogih babic, posebno na deželi. V drugih krajih Jugoslavije, v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Skoplju so že obstajale ali imenoma še obstoje babilške organizacije, ki pa zdaj ne delujejo. Vendar že mislijo na obnovo teh društev in na njihovo združitev v močno jugoslovansko babilško organizacijo.

Namen babilške organizacije je, kakor namen vseh strokovnih društev, predvsem zaščita interesov članic ali poklica obče. Lepo in pravilno je, da skuša babilško društvo to doseči predvsem s skrbjo za večjo izobrazbo članstva, s prirejanjem predavanj in zbiranjem strokovne knjižnice. Babilško društvo zahteva tudi višjo izobrazbo za babice. Zaenkrat je potrebna samo ljudska šola za vstop v babilško šolo. Društvo stremi za tem, da bi se zahtevala vsaj meščanska šola ali pa nižja srednja šola. In treba je reči, da je ta zahteva upravičena. Zdan se že

za krojaško vajenka zahteva nižja srednja šola — koliko bolj potrebna pa je dobra splošna izobrazba babici, ki mora posebno na deželi biti pol zdravnika, od katere znanja in odločnosti pogosto zavisi človeško življenje.

Strokovno izobrazbo si pridobe naše babice v 18 mesečni babilški šoli, ki je z internatom priključena ženski bolnici. Babilška izobrazba je teoretična in praktična. Babilške učenke opravljajo redno dežurno službo v porodniški sobi. Tudi izpit je teoretičen in praktičen. Tudi k temu poklicu se prijavlja več deklet, kakor jih je mogoče sprejeti. Letno jih sprejmejo 25—30.

Vendar babice celo v Sloveniji še primanjkuje. V večjih krajih jih je ponekod preveč, drugod, posebno v oddaljenih krajih pa jih je premalo. Po zakonu bi morala biti ena babica na 1500 prebivalcev, a celo ta zakonita zahteva ni izpolnjena.

Omenila sem že težek gospodarski položaj babic. Nekaj jih je v državni službi po bolnicah, in tem je še najbolje, ker imajo nekoliko večjo redno plačo in pravico do penzije. Večina jih je pa nastavljenih po občinah, kjer bi morale dobiti vsaj 200—250 Din mesečne nagrade, kar je za težki poklic babice pač zelo malo. Treba je le pomisliti, da mora babica biti ob vsakem dnevnem času in pri vsakem vremenu pripravljena, da gre, kamor jo kličejo, da ima prav pogosto nočno delo in da je njeno delo, neglede na vse drugo, telesno in duševno zelo naporno in odgovorno. Toda pogosto ne dobe niti te svoje nizke plače, in porodnice same pogosto tudi ne plačajo ničesar, ker nimajo. Na vasi pa sploh ne plačujejo v denarju, temveč v živilih, drvih ali kakorkoli že. Pri tem so babice precej močno obdačene, ker jih prištevajo med svobodne poklice. Zato tudi stremi babilško društvo za tem, da bi jih uvrstili med obrtnike, in bi tako dosegle manjše obdačenje.

Za privatne babice je organizacija postavila svojo tarifo, od 250 do 800 Din za pomoč pri porodu in desetdnevno obiskovanje, kar gotovo ni pretirana zahteva. Vendar ta tarifa ne drži. Dobijo se ljudje, ki plačajo babici tudi več, kakor zahteva, mnogo bolj pogosto pa ne more dobiti svojega zaslužka.

Težko vprašanje je starostno zavarovanje. Za starejšo ženo je babilški poklic pretežek, vendar pri majhnem zaslužku težko kaj prihrani za stara leta. Organizacija je že poskusila uvesti svoje starostno zavarovanje, predvsem na pobudo svoje poštvalne predsednice, ge. Kvartičeve, toda stvar ni uspela. Bilo

bi pa prav potrebno, da se tako zavarovanje res uvede.

Žalostno je, da se težki položaj babice še poslabšuje, ravno na deželi, z umazano konkurenco mazačk — žensk, ki imajo za sabo nekaj porodov, ali pa so jih samo videle, in mislijo, da vedo vse, kar spada k porodu. To je napačna in — silno nevarna domišljavost. Pri vsakem porodu se lahko zgodi kaj nepričakovanega — obrat ali krvavitev — pri kateri si mazačka ne ve pomagati — in ki je ob pomanjkanju pravočasne strokovne pomoči lahko smrtna. Treba bi bilo poučiti naše kmečke žene, naj se pri porodu zatekajo samo k izprašanim babilcam — treba bi bilo to dopovedati tudi možem, da se ne bodo bali izdatkov ob porodu — tam kjer gre za dvoje človeških življenj, je varčevanje zločin. Predvsem naloga vaše gospode, učitelja in duhovnika, je, da izvrši to nalogo, in je zelo žalostno, če se zgodi časih prav nasprotno — da še izobražen gospod pošilja kmečko ženo k mazački, namesto k babici.

Babilško društvo ima svoje glasilo, mesečnik »Babilški vestnik«, ki izhaja že od leta 1926. pod uredništvom predsednice ge. Kvartičeve. Vestnik prinaša poučne članke, napisane od naših zdravnikov ali posnete po tujih časopisih, poročila o posebnih primerih iz babilške prakse, ki kažejo, koliko tudi zdravniškega znanja mora babica imeti, dopise članic in društvene vesti. Babilško društvo je član Mednarodne babilške organizacije in dobiva glasila franc. in nemške babilške organizacije — »La Sage-Femme« in »Zeitschrift der Reichsfachschaft Deutscher Hebammen«, ki mu v zameno pošilja »Babilški vestnik«. Mednarodna organizacija ima svoje redne letne sestanke, ki se jih udeležujejo tudi naše babice, in izdaja svoja poročila v nemškem, francoskem, angleškem in holandskem jeziku; poročila izhajajo v Gentu.

Vsekakor je treba babilški poklic prišteti ne le med najlepše poklice — saj je njegov smoter, da pomaga ženi v njenih najtežjih urah in pomagati pri rojstvu novega življenja — temveč je to tudi poklic, ki zahteva inteligenco, odločnost, dobroto, potrpljenje in neskončno požrtvovalnost; — poklic, ki se še vedno premalo ceni. Višja izobrazba bi tu pomagala, in v interesu ne le babic, temveč vseh žen je, da se upoštevajo želje babilškega društva po večji izobrazbi ter obenem boljši ureditvi gmotnega položaja in stanostnega zavarovanja. Saj spadajo babice med važne socialne delavke in zaslužijo vso pozornost odločujočih mest in veliko spoštovanje vseh.

Prijatelji in somišljeniki!
Sklicujte se pri svojih nabavkah na oglase v našem listu!

Novice — nasveti

Knjiga žene proti plemenskemu sovraštvu V kratkem izide knjiga ge. Irene Harand predsednice Zveze proti plemenskemu sovraštvu: »Sein Kampf — eine Antwort an Hitler« (Njegov boj — odgovor Hitlerju) Knjiga bo izšla v vseh jezikih.

Zena kapitan. V Rusiji so načeloma vsi poklici odprti ženam, tudi taki, v katerih pri nas nismo vajeni videti žene. Tako je v sovjetski mornarici več ženskih kapitanov tudi za dolge proge. Ena najboljših med njimi je 27 letna A. Ščetinina, ki je 1927. leta končala tehniko v Vladivostoku in se vozi že 10 let po morju. Že trikrat je preplula pol iz Zap. Evrope na Daljni vzhod. V kratkem spet odrine na pot iz Odeze v Kamčatko.

Materinstvo. Na Madžarskem je v bolnici Satoraljanhely umrla 46 letna ga. Balogh na posledični odpravi plodu. Ga. Balogh je bila mati petnajstih otrok.

Pod okriljem Mednarodne ženske zveze je bil ustanovljen odbor za razorožitev letalstva, pod predstvom Lady Horsley, s tajnico gđ. Hamilton. Clanska karta nosi sliko letal, ki komandirajo mesto in vas. Clani se obvežejo, da bodo zahtevali uničenje vojnega ter kontrolo civilnega letalstva: načeloma zahtevajo od vlad, naj streme po odpravi vojnega letalstva, namesto da bi pripravljale civilno prebivalstvo na različne napade, kakor da so neizogibni.

Poletni čevlji.

V vročih poletnih dneh prav pogosto zelo neprijetno čutimo svoje noge. Čevlji ki so pozimi in v hladnejših dneh prav prijetni in udobni, nenadno začnejo tiščati. In končno je žena pred neprijetno izbero, da prenaša bolečine, ki jo silijo v jok, ali pa sezuje čevlje in se potem boji, da ga ne more več obuti na zateklo nogo.

To poletje pa prinaša toliko prijetnih čevljev različne oblike iz hladnega materiala, da se ni treba nobeni ženi bati bolečin. Čevlji so iz platna, mehkega, gibkega usnja, opremljeni z luknjami ali zarezami ali spletenimi iz usnjenih jermenčkov ali barvaste vrvice. Odprte sandale brez kapice naj nosijo samo žene s klasično, ozko nogo, in take, ki noge skrbno negujejo. Drugače se namreč noga preveč razvadi, da postane nemogoče, nositi trše čevlje in je časih potrebno, kupovati za število večje čevlje, kakor prej. Najhladnejši čevlji je sandala iz spletenih vrvic, ki se lahko pobarva v skladu z obleko, h kateri jo hočemo nositi. Idealni so tudi platnjeni čevlji, ki so mnogo lažji in hladnejši od usnjenih. Za popoldne in zvečer nosijo zdaj predvsem sandale z nizko peto, kar je posebej prijetno za dame, ki so nadpovprečno velike. Vse dame zahtevajo, da je posebno za ples nizka peti dosti prikladnejša, kakor pa visoka.

Radio

Ponedeljek, 29. julija.

Ljubljana: 12.00 Instrumentalne solistične točke (plošče), 12.45 poročila, vreme, 13.00 čas, obvestila, 13.15 reproducirana glasba, 14.00 vreme, spored, borza, 18.00 Citraški tercet »Vesna«, vmes reproducirana glasba, 18.55 Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna), 19.10 čas, poročila, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 II. večer Beethovnovih sonat (izvajata Lesković cello, Lipovšek klavir), 20.45 »Veselo žene Windsorske« opera na ploščah, 21.30 čas, poročila, vreme, 22.00 Operetni zvoki, poje gđ. Cankarjeva, pri klavirju spremlja g. Lipovšek, vmes reproducirana glasba

Pearl S. Buck:

Begunci

Sli so skozi novo prestolnico, tuje iz daljne dežele, da, čeprav je bila njihova zemlja nemara samo nekaj sto milj oddaljena od prav te ulice, po kateri so zdaj hodili. Zanje je bila zelo daleč. Njihove oči so gledale kakor oči tistih, ki jih je nenadna in nedoumljiva sila iztrgala iz sveta, ki so ga od nekdaj poznali in ga doslej vedno smatrali za varnega. Oni, ki so bili vajeni le podeželskih potov in polj, so zdaj hodili po pominski cesti nove prestolnice, njihove noge so stopale po betonskem tlaku, in čeprav je bila ulica polna stvari, ki jih niso nikoli prej videli, celo avtomobilov in drugih stvari, o katerih niso nikoli niti slišali, niso vendar ničesar opazili, temveč hodili kakor v sanjah, ne da bi kaj videli.

Nekaj stotin jih je šlo mimo v tistem trenutku. Kakor niso oni gledali ničesar in nikogar, tako ni nihče gledal njih. Mesto je bilo polno beguncev, mnogih tisočev beguncev, ki so jih nekako prebranjevali, nekako oblačili, jim dali zavetja v barakah v velikih taboriščih zunaj mestnega obzidja. Ob vsakem dnevnem času je bilo videti vrste razcapanih moških in žensk in nekaj malega otrok, ki so šli proti taborišču, in če jih je sploh kak meščan pogledal, je le pomislil z naraščajočo grenkobo:

»Še več beguncev — ali jih ne bo nikoli konec? Saj bomo vsi gladovali, če jih poskusimo samo malo nahraniti!«

Zaradi te grenkobe, ki je bila grenkoba strahu, so mali trgovci surovo nahranili mnogoštevilne berače, ki so prikajali vsako uro prosjačiti, in so ljudje brezobzirno plačevali le neznatne mezde rikšavskim voznikom, katerih je bilo desetkrat več kakor jih je bilo treba, ker so begunci skušali kaj zaslužiti na ta način. Tudi običajni rikšavski vozniki, ki je bil to njihov poklic, so preklinjali begunce, ker so umirajoči od gladi vozili za vsako ceno, in tako so bile voznine nizke za vse in vsi so trpeli. In ker je bilo mesto polno beguncev, ki so prosjačili na vseh vratih, napolnjevali vse težaške poklice in službe, vsako mrzlo jutro ležali mrtvi po ulicah — zakaj naj bi kdo gledal to novo četo, ki je prihajala zdaj v mraku zimskega dne?

Vendar to niso bili navadni možje in žene, niso bili begunci iz kake vedno siromašne občine, ki bi ob vsaki poplavi kmalu trpela od lakote. Ne, to so bili možje in žene, na katere bi bil vsak narod lahko ponosen. Videti je bilo, da so vsi iz istega kraja, kajti njihove obleke so bile stlane iz enako temno modre bombaževine, preproste in prirojene na star način, z dolgimi rokavi in dolgimi, širokimi suknjami. Možje so imeli predpasnike okajene v čudnih, lepih zapletenih vzorcih. Ženske so nosile trakove iz iste preproste modre tkanine kakor rute ovite okrog glave. Možje in žene so bili visoki in krepke postave, čeprav so bile noge žensk povezane. Nekaj fantov je bilo v množici in nekaj otrok je sedelo v košarah, privezanih

na palice preko ramen njihovih očetov, toda ni bilo niti mladih deklet niti majhnih otročičkov. Vsak mož in vsak fant je nosil breme na ramah. To breme je bilo povsod isto — podložene odeje iz modre bombaževine. Obleka in posteljnina je bila čista in trpežna. Na vrhu vsake zložene odeje je stal na koščku spletenice železen kotel. Te kotle so pač pobrali iz glinastih vaških peti, ko so videli, da je prišel čas, ko se morajo seliti. Toda v nobeni košari ni bilo mrvic, brane, niti ni bilo v kotlih sledu, da bi bili v zadnjem času v njih kuhali hrano.

To pomanjkanje hrane se je poznalo tudi če je človek bliže pogledal obraze ljudi. Na prvi pogled v mraku so bili videti dovolj zdravi, toda ko je človek natančno pogledal, je videl, da so to obrazi gladujočih, ki obupani gredo za zadnjim upom. Ničesar niso videli od tujih stvari v novem mestu, ker so bili preblizu smrti, da bi sploh še kaj videli. Nobena stvar ni mogla zbuditi njihovega zanimanja. Ti možje in žene so vztrajali na svoji zemlji, dokler jih ni pregnal glad. Zdan so hodili, ne da bi kaj videli, nemi, tuji, kakor so umirajoči tuji živim.

Zadnji te dolge povorke nemih mož in žena je bil majhen zgrbljen starec. Celotno on je nosil breme, dve košari, privezani na palici preko njegovih ramen in v njih zložene odeje in kotel. Toda kotel je bil le v eni košari. V drugi je bila videti odeja, silno raztrgana in zakrpana, toda še vedno čista. Čeprav je bilo breme lahko, je bilo za starca pre-

težko. Jasno je bilo, da bi bil v običajnih časih prestar za delo in da najbrže v zadnjih letih ni bil vajen takega napora. Dihal je piskajoče, opotekal se je in napenjal oči za tistimi, ki so bili pred njim, da bi ga ne pustili za seboj, in njegov stari zgrbančen obraz je okamenel v mučni zasoplosti.

Nenadno ni mogel nič več hoditi. Z veliko pazljivostjo je odložil svoje breme in zdrsil na tla, glava mu je padla med kolena, oči so se zaprle, obupno je lovil sapo. Kakor je bil sestradan, mu je vendar nekaj krvi stopilo v temnih lisah v lica. Razcapan prodajalec vročih rezancev je v bližini postavil svojo stojnico in klical svoj vabeči klic, in svetloba iz stojnice je padla na sklonjeno starčovo postavo. Mož, ki je šel mimo, se je ustavil in zamrmral:

»Prišežem, da ne morem danes ničesar več dati, četudi hočem jesti same rezance — tu pa je tale starec. No, dal mu bom srebrn novček, ki sem ga danes zaslužil za jutrišnji dan, in bom spet zaupal v prihodnost. Če bi še živel moj stari oče, bi ga bil dal njemu.«

Brskal je po obleki, privlekel iz raztrganega pasu srebrn novček in po trenutnem obotavljanju in mrmranju je dodal še bakren novček.

»Na, oče,« je rekel z nekakšno grenko pristranostjo, »naj te vidim jesti rezance.«

Starec je počasi dvignil glavo. Ko je videl srebro, ni hotel iztegniti roke. Rekel je:

»Gospod, nisem te prosil. Gospod, dobro zemljo imamo in nikdar še nismo

Glas naših izza meje

Margotti pri papežu

Goriški nadškof Carlo Margotti je bil 23. t. m., torej neposredno pred podpisom konkordata z Jugoslavijo, sprejet v dolgi avdijenci pri papežu in je z njim razpravljal o vseh problemih, ki se tičejo goriške nadškofije.

*

Rafinerija za mineralna olja v Trstu

Že več ko leto dni se v Trstu pripravljajo in ustanovljajo velika čistilnica za mineralna olja, ki naj bi bila poleg tržaških ladjedelnih najvažnejše podjetje, ki bi dala Tržačanom dela in zaslužka. Trst sam pa povzdignila na višjo stopnjo industrijskega mesta. V to svrhu je bila ustanovljena »Aquila«, tehnično-industrijska delniška družba, ki je dobila te dni od vlade koncesijo. Zamišljena je kot najmodernejša čistilnica, ki bo mogla predelati 250.000 in celo do 350.000 tonelov surovega mineralnega olja v bencin, petrolej, plinska in gorilna olja, asfalt za tlakovanje cest itd. Tržačani si od tega podjetja obetajo zelo mnogo; ne samo, da bo oskrbovalo s temi proizvodi notranji italijanski trg in bo Italija v tem pogledu postala več ali manj neodvisna od zunanjih trgov, temveč Trst bo s temi proizvodi zalagalo tudi vse zaledje, ki gravitira k njemu, in zlasti vse Podonavje. Trst bo počasi spet pridobil mednarodni pomen, ki ga je v povojnih letih za nekaj časa izgubil in postal drugi Antwerpen ali druga Gdynja. Zaslugo za to veliko koncesijo, ki jo je končno vendarle dala vlada Trstu, čeprav se je dolgo zdelo, da naletava ta načrt na skoraj nepremagljive ovire, pripisuje fašizem sebi.

*

Tržaški trgovinski promet

Za mesec junij izkazuje tržaška trgovinska statistika naslednji pomet: Dovož po železnici 521.675 q, po morju 1.181.701 q, skupaj 1.703.376 q. Odvoz po železnici 850.753 q, po morju 557.357, skupaj 1.408.110. Ves promet po železnici 1.372.428 q, ves promet po morju 1.739.058 q. Skupen promet v juniju 3.111.486 q. V prvih šestih mesecih leta pa je znašal dovoz po železnici 3.667.703 q, po morju 8.648.463 q, skupaj 12.316.166; odvoz po železnici 4.709.510 q, po morju 3.410.819 q, skupaj 8.120.329 q. Ves promet v letošnji prvi polovici leta po železnici 8.377.213 q, a po morju 12.059.282 q, skupaj 20.436.495 stotov.

trpeli takšne lakote, ko imamo tako dobro zemljo. Toda letos je narasla reka, in v takem času stradajo ljudje celo na dobri zemlji. Gospod, ostalo nam ni niti za seme. Pojedli smo seme. Rekel sem jim, da ne smemo pojesti semena. Toda bili so mladi in lačni, in pojedli so ga.

»Vzemi,« je rekel mož, spustil je denar v starčev okajeni predpasnik, vzdihnil in šel svojo pot.

Prodajalec je pripravljaj skledo rezancev in zaklical:

»Koliko boš jedel, starec?«

Tedaj se je starec zganil. Z vnemo je tipal po predpasniku, in ko je videl oba novca, enega bakrenega in enega srebrnega, je rekel:

»Ena mala skleda bo dovolj.«

»Ali ne moreš pojesti več ko eno malo skledo?« je začudeno vprašal prodajalec.

»Ni zame,« je odgovoril starec.

Prodajalec je začuden ostrmel, toda ker je bil priprost mož, ni rekel ničesar več, temveč pripravil skledo, in ko je bila pripravljena, je vzkliknil: »Tu je!« In čakal je, da bi videl, kdo bo jedel.

Tedaj je starec z velikim trdom vstal, vzela skledo v svoje trepetajoče roke in stopil k drugi košari. Prodajalec ga je opazoval, ko je dvignil oedejo, dokler se ni pokazal zgrbljeni obraz majhnega dečka, ki je ležal s trdno zaprtimi očmi. Človek bi mislil, da je dete mrtvo, toda ko je starec dvignil njegovo glavo, da so se mogle njegove ustnice dotakniti roba skleda, je začelo slabotno požirati, dokler ni bila vroča zmes pri kra-

Če bi hoteli primerjati te številke s statističnimi podatki za prvih šest mesecev zadnjih šestih let, bi videli, da je Trst od leta 1930. do l. 1933. glede svoje trgovine padel, potem se polagoma zopet dvigal, da pa v kljub raznim ugodnim konjunkturam v letošnjem letu ni še dosegel prometnega rekorda iz leta 1930, ki je znašal 22.217.812 q, in niti ne poluletnega prometa iz l. 1931 (20.560.793 stotov). V prvem polletju 1932. je bilo prometa 18.304.750 q, 1934. pa 18.852.820 stotov. V času gospodarske krize, izvoznih kontingentov, kliringov in zamrznenih kreditov se Trst upravičeno veseli svojega zopetnega vstajenja, vprašanje je le, če je ta tendenca stalna in če ne bo sledila dobi trenutnega napredovanja doba upadka. Tržaški krogi pripisujejo ta napredek sedanjemu svojemu optimizmu in trgovskemu zaupanju in seveda v zadnji vrsti tudi fašističnemu režimu in njegovi trgovski politiki.

*

Drobne vesti iz Primorja

Češkoslovaški učitelji na Goriškem. 56. češkoslovaških učiteljev iz Brna se je na svoji poti v Gračevo pomudilo v Gorici in si ob tej priložnosti ogledalo tudi goriško okolico.

Prioriteta v fašističnih vrstah. Kolektivna pogodba med trgovci in njih uslužbenci, veljavna za vso državo, kakor jo je sedaj objavilo ministrstvo za korporacije, vsebuje med drugim posebno točko, ki daje v trgovskih podjetjih gospodarske ugodnosti in druge prednosti tistim fašistom, ki so bili včlanjeni v fašju pred 28. oktobrom 1922, to je pred pohodom na Rim. Enako določilo je prišlo zdaj tudi v nacionalno kolektivno pogodbo industrijskih in obrtnih podjetij z njih uslužbenci.

Kaj se uče slovenski otroci v italijanskih šolah? V večjih krajih po deželi obstoje nekake kmečke nadaljevalne šole, ki jih Italijani imenujejo dopolnilne šole agrarne smeri. Takšna šola je na primer v Hruševju pri Postojni. Otroci se tu uče italijanščine, računstva, knjigovodstva, zemljepisja in zgodovine, seveda samo italijansko, kmetijstva, risanja, zdravstva, fašistične kulture in čitanja fašističnih časnikov. Nagrade, ki jih dobe učenci koncem leta, imajo fašistični značaj, največja med njimi je brezplačen obisk italijanskih bojišč ob Soči.

Podeželske kmečke zadruge in fašizem. V nedeljo je bil v Trstu ustanovni občni zbor nove fašistične zadružne zveze za podeželske kmečke zadruge, ki ima nalogo, da delo kmečkih združenj podpira in nadzira.

ju. Starec pa mu je neprestano mrmral: »Na, srce moje — na, otrok moj — »Tvoj vnuk?« je rekel prodajalec.

»Da,« je odvrnil starec. »Sin mojega edinega sina. Moj sin in njegova žena sta utonila, ker sta delala na polju, ko so se nasipi porušili.«

Nežno je pokril otroka in potem čepel na tleh skrbno oblizal skledico in odstranil vsako sled hrane. Potem je vrnil skledo prodajalcu, kakor da se je najedel.

»Toda saj imaš še srebro!« je vzkliknil razčepani prodajalec še bolj začuden, da starec ne naroči nič več.

Starec je zmajal z glavo. »To je za seme,« je odvrnil. »Kakor hitro sem videl srebro, sem sklenil, da bom kupil zanj seme. Pojedli so seme in s čim bomo spet posejali zemljo?«

»Če ne bi bil sam tako reven,« je rekel prodajalec, »bi ti nemara celo podaril skledo. Toda — da bi kaj podaril možu, ki ima srebrn novce —«

Zmeden je zmajal z glavo.

»Nisem te prosil, brat,« je rekel starec. »Dobro vem, da ne moreš razumeti. Toda če bi imel zemljo, bi vedel, da mora biti posejana, če ne bo glad še prihodnje leto. Najboljše, kar morem storiti za tega svojega vnuka, je, da kupim malo semena za zemljo — da, čeprav bi jaz sam umrl in bi ga drugi sejali, mora biti zemlja posejana.«

Znova je pobral svoje breme; stare noge so se mu tresle in napenjajoči oči po dolgi, ravni cesti, se je opotekal dalje.

ropulacijska politika med državnim uradništvom. V dobi od 1. marca do 15. julija t. l. je ministrski svet v Rimu dovolil za državne uradnike 1020 poročnih nagrad in 1933 nagrad za rojstva v uradniških družinah, kar je zneslo skupaj nekaj nad pet milijonov lir.

Suša in burja. Julijska Krajina ima letos, izvzemši planinski pas do Postojne, izredno suho poletje. Že od prvih dni junija dalje ni imela Vipavske dolina, Kras in Istra niti kapljice dežja. Travniki in pašniki so ožgani, sadeži po njivah suhi in veli, listje po drevju pa izgleda že marsikje čisto jesensko. Mnogi se poljski požari, tako n. pr. je gorelo grmičevje nad Lonjerom in gasilci iz Trsta so rabili cele tri ure, da so pogasili požar na prostoru 3500 kvadratnih metrov. Sicer se je štirikrat ali petkrat pripravljalo k dežju, ali vselej je prišla burja, ki je oblake razgnala. V petek je pa vendar prišla ploha, ki je trajala kake pol ure. Bil je to dež sv. Elije. Razsušen tal ni dovolj namočila. V nede-

ljo in ponedeljek, ko je spet kazalo k dežju, je pa znova potegnila silna burja, ki je dosegla hitrost 61 km na uro. Trst sam je ostal brez dežja. Zdjaj je povsod tako suho kakor prej in kmetje so nad letošnjimi pridelki obupali.

Nesreče. V Nabrežini je 13 letnemu Humbertu Milaniču esplodirala karteča, ki je naletel nanjo na kraju, do koder je segala vojna. Ožgala mu je obraz in odnesla palec leve roke. — V Dornbergu je lovcu Antonu Žižmondu razneslo lovsko puško, ko jo je čistil. Poškodovala mu je levo podlaktje. — Marjeta Kraševc iz Kojškega je padla s kolesa in se poškodovala po obrazu in po rokah. — Alojzij Kravanja, doma iz Rablja, si je pri nogometu zlomil desno nogo. — Motorist Vladimir Čermelj iz Ajdovščine in Avgust Zavnik iz Bilj sta se peljala skupaj na motorju. Pri železniškem prehodu v Rubijah sta se zvrnila in se je Zavnik potolkel po glavi in si pretresel možgane. Čermelj pa dobil poškodbe v spodnjem delu života.

Našička Do 2 milijona za provizije

V petek je bil v Beogradu zaslišan bivši minister dr. Velizar Janković. Janković je namreč povabil goste na takozvano politično večerjo, ki se je vršila na njegovem domu in na kateri je bivši minister dr. Dragutin Kojić advokatu Mijatoviću rekel, naj se Schlesingerja drži, češ, da ima denar itd.

Dr. Janković je izpovedal, koliko gostov je bilo ta večer pri njem in katere osebnosti so to bile. Med gosti so bili sami znani politiki in diplomati. Janković je izjavil, da ne ve, o čem so se gostje med seboj menili in da ni bilo govora o politiki in o spremembi agrarnega zakona, kakor je trdil dr. Nikić.

Po Jankoviću so zaslišali dr. Janjića. Novinarji niso imeli pristopa, sam Janjić jim je pa izjavil po zaslišanju, da že osem let ni bil gost v hiši dr. Jankovića, čeprav sta prijatelja. S tem je bilo zaključeno zasliševanje prič pred beograjskim sodiščem v zvezi z našičko afero.

Akti o »občih« korupciji

V petek so sodniki v Osijeku pretresali dejanje označeno pod »K« ali fakt o občih korupciji, po katerem so obtoženi dr. Filip Schlesinger in njegov brat Adolf Schlesinger, ker sta podkupila Ivo Vlahovića, Vlahovića Ivo, ker je sprejel od bratov Schlesingerjev l. 1928 5000 Din in radio aparat, nadalje Sohr Aleksander, dr. Bratanić, Lovrić, Herzog, Winter, Baumgartner, Bedenić, Fejtö, Fischer, Greiner, Guttmann, Leindörfer, Sohr, Szökő in Šapira, vsi uradniki in prokuristi podjetja »Našičke d. d.«, ker so od leta 1929 do 1934 izplačali državnim uradnikom okoli 4 milijone in pol za honorarje, nagrade in provizije kot protiuslugo za službena sporočila in obvestila.

28 državnih uradnikov je obtoženih, ker so od leta 1929 do 1933 sprejemali od Našičke kot člani komisij od 10 do 50 para za vsak prevzeti prag, 12 državnih uradnikov je pa obtoženih zaradi tega, ker so sprejeli kot prometni uradniki 2 do 5 Din za vsak odpremljeni vagon blaga Našičke d. d. in so sploh dajali prednost pri sprejemanju in odpravljanju blaga te družbe. 29 uradnikov je pa obtoženih, da so zahtevali in sprejemali pavšalno mesečni honorar ali letno provizijo, ker so v svojem uradnem delokrogu dovoljno reševali mimo zakona razne prošnje in zahteve Našičke družbe.

Šef bolniškega oddelka Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Osijeku Munder Oto je obtožen, da je sprejel okoli 30.000 Din, ko pri komisijskem ogledu ni postopal po predpisih zakona za zavarovanje delavcev, čeprav je vedel, da delavci Našičke družbe niso bili pravilno zavarovani in prijavljeni.

Prvi je bil zaslišan direktor Našičke Aleksander Sohr, ki je izjavil, da se ne čuti krivega. Trdi, da časopisi napačno poročajo o nejasno pisani obtožnici, češ, da je Našička v šestih letih knjižila nad 30 milijonov diskretnih izdatkov. V resnici gre le za 4 in pol milijone dinarjev. Sohr pravi, da hoče obtožnica narediti nerazpoloženje proti Našički družbi in njenemu vodstvu. Sohr priznava, da je Našička izdala za honorarje in provizije letno okoli 750.000 Din. Če upoštevamo, da ima Našička 15 podjetij in je v vsakem podjetju nad 600 delavcev in

izplačujejo letno 5 do 6 milijonov dinarjev za plače, je vsota 750.000 Din za diskretne izdatke prav za prav majhna. Človek ne more razumeti, pravi Sohr, kako je mogla obtožnica citirati pred sodišče vse te nesrečnice (misli državne uradnike), ki so dobili 600 ali 700 Din nagrade.

Sohr je nadalje priznal, da je podjetje izplačevalo 1 do 2% za intervencije. Ljudi za intervencije je podjetje samo poiskalo, mnogo se jih je pa tudi samo od sebe ponudilo. Potrebovali so jih zaradi konkurence in zato, da so se trgovski posli Našičke v uradih in v ministrstvih čimpreje rešili. Za Našičko so intervenirali, kakor pravi Sohr, predvsem advokati, kakor dr. Nikić, Kocić, dr. Jevremović iz Beograda in drugi. Glede neke dobave železniških pragov je interveniral dr. Jevremović. Slo je za 10 milijonov, od katerih je advokat dobil za intervencijo 200.000 Din. Vse vsote za intervencije so bile knjižene kot diskretni izdatki. Ker je Našička z državo sklepala posle do 200 milijonov dinarjev, so provizije znašale torej od 1 do 2 milijona dinarjev, ker je podjetje izplačevalo 1 do 2% za intervencije.

Ciganka Roza se je ubila

Ljubljana, 27. julija.

Ze nekaj časa se je potikala po Gorenjskem gruča ciganov in se na štirih vozev prepeljavala iz kraja v kraj. Začasno so si cigani postavili v kakem gozdu ob cesti šotore, pri tem pa gledali, kje bi lahko kaj izmaknili.

Tako je bilo 18. julija vlomljeno v Predosljah pri Kranju v stanovanje neke starke, ki je prebivala v hišici poleg gozda, v katerem so taborili cigani rodu »Nikoličevci«, ki je poznana ciganska in tatinska družba s Hrvaškega. Vlomili so v stanovanje starke, ki je bila dopolne odsotna. Tako so lahko brez skrbi šarili in brskali po hiši in odnesli perila in obleke za 2000 Din.

V četrtek ponoči pa so vevški orožniki ustavili na Šmartinski cesti gručo ciganskih voz in pozvali cigane, naj stopijo z voz in pokažejo legitimacije. Vnel se je prepir, med katerim so cigani zatrjevali, da imajo dokumente, nato pa so mahoma poskakali z voz in zbežali. Med prerivanjem ali najbrž med skokom pa je padla z voza tudi 70 letna Roza Nikolić tako nerodno, da je priletela z glavo ob kraj ceste ter se onesvestila. Orožniki so preostalom ciganom zapovedali naj stanko nalože na voz ter počenjo kane. Med potjo pas so vrnili pobegli cigani, in ko so se vozili po ovinku proti Šiški, so na šišenski policijski stražnici prijavi, da jim je starka med potjo umrla, ker so jo tako močno pretepli vevški orožniki. Cigani so se nato utaborili v gozdičku nad Večno potjo in imeli mrtvo stanko pri sebi. V petek je cigane obiskala policijska komisija, ki so jo sestavljali pol. zdravnik dr. Lužar in šef kriminalnega oddelka g. Matija Močnik, sodnik dr. Valušček z zapisnikarjem dr. Umkom ter vodja žandarmerijskega voda poročnik Todorović. Komisija ni pri starki ugotovila nobenih nasilnih poškodb, po odredbi sodnika pa je bilo nato truplo prepeljano v mrtvašnico v Dravljje. Obdukcijo sta izvršila sodna zdravnik dr. Suhar in dr. Cirman ter ugotovila, da ima starka zlomljeni dve vratni vretenci, kar pomeni izvirati le od padea.

Policija je zato aretirala štiri cigane: Joco Nikolića, 88 letnega moža ponesrečene Roze, njegovega 41 letnega sina Gjura in Miroslava ter Sluko Nikolića, ki so vsi doma iz Stare Bistre iz donjestubiškega srezu na Hrvaškem, kjer so skoraj vsi cigani sami količi. Cigane so zaprli in jih predali sodnišću, ker so brez osnove oklevetali varnostne organe.